

Titel: Brev til Kongen paa alle Underdanernes vegne. Af B.

Citation: "Brev til Kongen paa alle Underdanernes vegne. Af B.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 10*, J.R. Thiele, 1772, s. 1.
Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-2_010-shoot-workid2_010_012.pdf (tilgået 04. december 2021)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 10

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

[↩](#)

Brev til Kongen paa alle Underdanernes Vegne.

**Kiøbenhavn, 1772. Trykt hos Johan Rudolph
Thiele, boendei store Helliggieststræde**

[2](#)

[3](#)

Heic illum vidi Juvenem, Melibæe!

qvotannis,

bissenos, Cui, nostra Dies, & Altaria

fumant.

Vor Konge, vor Fader, vor Ven, vor Christian! Vi tale til Dig med Ærefrygt, som vor Konge, vi aabne vore Hierter for Dig, som en Fader, og vi vente alle Ting af en Ven.

[4](#)

Vi ville ei ophæve Dig med smigrefulde Udtrykke, som Monark er Du langt over alle Underdaneres Lovtaler, som Mennene ere Dine naturlige Egenskaber høist beundringsværdige, men som Konge skal Du erhverve Dig Tilbedelse, naar Din Viise Regiering faaer opreiset endda flere Altarer, hvor Rigernes Velstand ofrer Dig den Virak, som de med en udbredet Handel og Vandel beskieftigede Underdanere indsanke, ligesom arbeidsomme Myrer, naar de ved Din Viise Indretning og fornuftige Huusholdning, fra trykkende Afgifts Byrder, saa vidt mueligt, lettede Underdanere, haste med glade Skrit hen til Glædens Tempel, for at velsigne sin Befriere.

Naar, ja naar Du vor Christian bliver alt det Du kan være, og endda større end Du er. Tvende vigtige Riger med sine Provintser, (utallige Siæle), gjøre Anfordring paa Dig, en Anfordring saa retmæssig, at Du var ei Christian, naar Du nægtede den, og aldrig en retskaffen Konge, naar Du glemte den.

Kald tilbage vor fordums Lyksalighed, vær arbeidsom og sparsom, som den fiende Fre-

[5](#)

derik, men bliv aldrig saa foruroliget, vær huldsalig og elskovsfuld, som den femte, men bliv aldrig forledet, samle det beste af Dine Formænds Dage, og giv os en gylden Tid.

Dine Rigers Handel er i alt for faa Hænder, de Mægtigere bruge den med Egennytte, og den udelukkede Mængde bliver arm.

Skatterne trykke, og deres ulige Deling gjør dem centnervægtige, thi der hviler for meget paa den Fattiges Skuldre.

Landets Gield bør betales, Renterne udarme Sparsommelighed, og en god Huusholdning skal afdrage en Deel, de som have udsuet os, bør give noget tilbage, dermed betales den anden Deel.

Dine Borgere ere udarmede, Dine Geistlige have været foragtede, Dine Stridsmænd ere adsplittede, det Hele vakler. Røvere, troløse Røvere, i Sammenligning, med hvilke Røvere selv ere dydige, have misbrugt Din Magt. De Trofaste have været bortjagede fra Din Trone, den gamle Erfarenhed har maattet

[6](#)

vige og give Plads for nogle tankeløse Machiavellister.

Dyden har været foragtet, Religionen vanæret, og Ærbarheden saa mishandlet, at Ubluhed selv har skammet sig derved. Midt under disse ninivitiske Synder og Sodoms Vederstyggeligheder har du vor Konge allene været den, som nærmest Faren har vidst mindst deraf.

Sukkene have ei kundet trænge til Din Trone, som var omringet af nederdrægtige Forrædere, Du kunde ei troe nogen sukkede, thi Du ønskede alle fornøiede, og troede, at Dine Øusker bleve opfyldte. Ærlighed maatte bukke for Tyve, Skielme og Forrædere, Fortjenester maatte betle Tryghed og Naadesmuler af de uværdigste Fredsforstyrreere.

Sikkerheden skielvede, Patriotisme fnysede, Roligheden blev usikker, og al Omgang mistænkelig. Ven mistroede sin Ven, Borgeren sin Medborger, Frygt, Mistillid og Hevn stod malet paa alle Ansigter, alle kiendte de almindelige Fiender, faa vidste kun paa hvem de kunde forlade sig, den ene ansaae den anden

[7](#)

for en Speider, thi hvo kunde vide, hvor vidt Forræderiets Gift havde udbredet sine Virkninger? Som Sømænd paa et sænkefærdigt Vrag med ængstige Siæle vente paa en vis Undergang, og veed ei hvilket Minut er det sidste, saaledes, o Konge! vare Din Hovedstads Indvaanere. Man læste Angesten paa de nedslagne Ansigter, men neppe torde en aabne Aarsagen for den anden, thi Fortroligheden var borte. Man mumlede om Tyrannerne, man sukkede for sin elskede Konge, man saae efter ham allevegne med længselsfulde Øine, Øine fulde af Troskabs og Kierligheds Ild, men man øinede ham ikkun sielden langt henne inden for Forræderiets sorte Forhæng. Kort, man haabede neppe mere, men ventede allene paa den Time, som skulde aabne Sørgespillet. En Time, (hvor gyser Siælen ved denne Forestilling), en Time, som havde udæsket Ild, Mord, Sverd, og alle Ulyksaligheders Furier. En Time, som havde forvandlet Palladser til Steenhobe, Residentsen til en Fægteplads, sat det danske og norske Riges Ulyksalighed langt over Polens Forstyrrelser. En Time, som havde lært en Borger at tvætte sin Haand i den andens Blod, og en Stand at søge den andens Undergang.

[8](#)

Provincer havde maattet stride med Provintser, Rigerne havde splittet sig indbyrdes, de Rige havde blevet et Offer for Røveres Graadighed, Leiligheden havde skabt utallige Røvere, der havde benyttet sig af og beriget sig ved den almindelige Urolighed. Men aldrig havde dog de forbandede Forrædere høstet nogen Frugt af sin Ulykkers Sæd, thi udmattede af borgerlig Krig, forarmede med vor egen Ild, og myrdede ved vore egne Sværd, havde vi til Slutning blevet et Rov for den første Nabo, som havde faaet Lyst til at bemægtige sig et Stykke af et udplyndret og værgeløst Land. Dette er kun en Skygge af vor Ulyksalighed, thi hvo kan tilgavns afbilde en Jammer, hvis blotte Erindring fremkalder Taarer? Grues min Siæl, naar du betænker, at denne Ulyksalighed var allerede næsten over vore Hoveder, og at der kun manglede Øieblikke i dens Virknings Opfyldelse. Men knæl for den Almægtigstes Trone, naar du betragter den uventede Redning, den Redning, som i Øieblikker gjorde den ubegribeligste Forandring; den Redning, som omskiftede Ulykkens Nat med vor Frelses Dag, som forvandlede Morderslag til trofaste Haandtag, Ødelæggelsens fæle Raab til Frydeskrig, og Hevnens

[9](#)

Luer til Glædes Ilde. Den Dag, som lærte os at kiende hverandre igien, den Dag, som oprettede den afbrudte Fortrolighed, den usikre Rolighed, og borttog den almindelige Frygt. Den Dag, som gjorde Rædsomhedens Ørken til en Frydebolig, den Dag, (o hvilken Lykke!) den Dag, som gav os vor Øiesteen, vort Ønske, vor Lykke, vor Ven, vor Konge, vor Christian, igien.

O! Skam, at denne Glædes Helligdom blev med Voldsomheders Udøvelse vanæret, Voldsomheder, som i de Udvigelser en urigtig bestemt Glæde udøvede, lærte os at see som i et Speil Billeder af den ødelæggelse, der Milliongange større skulde have knuset os. O! Himmel, vi ville takke dig i en stille Tilbedelse, og ei fortørne dig med at mishandle og knuse vore Medmennesker, just i den Tid din Barmhertighed har reddet os alle. Vi ville tilbede dig, o Himmel! og ære dem du har udseet til vore Redningsmidler.

Juliane! Kongens Moder! vor Moder, vor Velgiørerinde, vor Dyrebare! hvorledes kan vi noksom ære dig, hvorledes kan vi noksom ophøie vor Frederik? Ophøiede

[10](#)

ved Landets Frelse og Kongens Vel, ere vor Juliane og Frederik høit over alle Lovtaler, og midt iblant alles Ønsker Velsignelser og Æresang. Velsignede Juliane! velsignede Frederik! disse uskatteerlige Navne, som ere Glædens Kilder i den nærværende, skal blive Helligdom paa den efterfølgende Slægtes Læber.

Julianes store Søn, billedet efter hans dyre Moders Billede og Udkast, billedet efter Dyds og Viisdoms Regler, billedet ved en hældig Lærere, (hvo kiender ei Guldberg?) Frederik, denne Dydens Søn, denne Viisdoms Yndling, denne Kierligheds Helt, denne Landets Ven,

denne værdige Kongens Broder, han, han skal blive Kongens og vor Ven, og hele Landet skal sige med en David: See hvor got

og lifligt er det, at Brødre boe ogsaa tilsammen. Psalm 133.

Vi ville ei glemme de øvrige trofaste Mænd, hvo kiender ei Landets Marius, en Rantzow, og hvo har glemt en Eichstedt, en Banner? Tag trofaste Mænd den Ære og Roes enhver fortæner i Særdeleshed, og vide: I ere, fortæne, og skal blive roste i Alminde-

11

delighed, alt Lovsang nok for eder værdige Mænd, at man ei kan nævne eders Navne uden at tænke paa Landets Frelse; o! hvor hellig, hvor værdig, hvor sand, hvor stor og uforvisnelig er den Palme, som fortænes ved Redelighed, Troskab og Patriotisme, den bliver evig grøn, og aldrig fandtes Helte af større Rang.

O Ulyksalighedens Børn! I Dydens Beskiemmelse og Troskabs Mordere, Forrædere imod den ømmeste, beste, kierligste og huldsaligste Konge, eders Navne skal ei befleke mit Blad, Lasters skiendige Hukommelse bør ei fornyes uden til Skræk og Afskye, denne Skræk er saa levende, denne Afskye saa stor og nye, at jeg ømmes ved at oprippe den i mine Medborgeres Hierter.

I have overladt eder selv til Lasternes Herredømme, for nu at blive overladte til eders Dom. Medlidenhed med den Ulyksalige er billig i menneskelige Hierter, naar Synderens Afgivelse giver den et billigt Sted, men den vidt rækkende Medlidenhed finder i eder sin sidste Grændse, og naar den vilde overrække samme, blev denne ømme Dyd en virkelig Last.

12

I fortæne ingen Medlidenhed, som Dødelige, men naar Tanken følger eders Siæle hist over Livets Bredde, da faaer den christelige Medlidenhed igien sin fulde Styrke, og der, der ønske vi eders Vel, det ville vi unde eder, det ville vi tilbede eder med Oprigtighed, og naar vi, saa vidt Mennesker kan skiønne, see eder velberedde til Evigheden, ville vi endog med nogle Frydetaarer i Tankerne ledsage eder derhen.

Vi ville forlade den gruelige Scene, hvis blotte Erindring gjør skielvende endnu, skiønt vi ere ved Himlens Forsyn og dens dyrebare Redskaber befriede fra dens Farlighed. Vi ville opføge en Glædes Havn for vore Siæle, og hvor skulle vi vel søge, hvor skulle vi vel

finde uden i vor dyre Christian?

Vor Christian, som igiennem det misbrugte Fortroligheds Dække en Tidlang ei haver kundet øine os uden fra den urette Side, hvor egennyttige Bedragere satte en Velgangs og Fornøielses Sminke paa vore af Sorg, Undertrykkelse og Frygt falmende Ansigter. Vor Christian, som lagde sit Hoved i den formeente Redeligheds, men vaagnede i en Tigers, Skiød.

13

Vor Christian, som udvalgte sig Verner, men uden at vide det, blev omringet med Tyve, Mordere og Røvere, for hvilke ingen Helligdom var sikker, og ingen Misgierning en Synd. Vor Christian, som endog var øm over sin verste Fiende, o en ædel, en følsom, en mageløs Siæl!

Himlen bevare Dig, vor Konge! alle Siæls og Legems Gaver være Dine, bliv sund, bliv stor, bliv gammel, bliv viis, bliv det vi ønske Dig, saa kan ei nogen blive større, og saa bliver Du alt Got, Kierlighed til Dig og til os selv føder vort Ønske, og Du er saa forbunden med os, at Din og vores Velgang og Sorg ere aldeles uadskillelige, og falde fra det samme Middelpunkt.

Man kan ei bedrøve Dig, uden at vi maa græde, man kan ei fornøie Dig, uden vi frydes; thi vi vide, at vor Velgang er altid den sande Grund til Din Fryd, og tvertimod. Vi troe, at vi fornærme Dig, vor Konge! om vi ville fortælle Dig vor ubeskrivelige Kierlighed til Dig. Dersom den var nye, dersom Du var Den første Konge af den oldenborgske Stamme, den Underdanere elskede mere end sin Øiesteen,

14

saa ville vi beskrive det. Men vi maatte mistænke Dig for Ukyndighed i Dine Fædres Historie, og troe, at Du herskede over et Folk, som Du ei retskaffen kiendte, i Fald vi nu ville afmale den Troskab, Lydighed og Hengivenhed, som altid har udmærket disse Rigers Børn, og hvorpaa den oldenborgske Stamme i 323 Aar har havt det ubedrageligste Beviis. Nei! nei: Du kiender os, Du elsker os, og denne Kierlighed er Din Ære.

Opfyld vort glade Haab, og bliv Dit Folkes

ære,

Bliv store Christian!

Alt hvad en Konge, som en stor Monark bør være, Og hvad han blive kan!

Men hvad kan Du ei blive,

Der alt saa meget er?

Langt meer end jeg og end enhver Med al vor Tænkekraft kan skrive.

Naar Du blir det, saa blir Du nok,

Og Dine Underdaners Flok,

[15](#)

Hvad skal den da ei blive?

Et mægtigt og lyksaligt Folk,

En viis Regierings Tolk,

Et vel regieret Rige.

Beviis, at den Regieringsplan,

Hvor Eenvoldsherren raade kan,

I Fordeel ei har Lige;

Naar vi blir det, blir Du den største. Den viiseste og beste Fyrste.

O dyreste Monark! hvor hellig er vor Glæde Nu, vi see Dig igien,

Og at ei nogen meer tør nærme Magtens Sæde, Som ei er Dydens Ven.

Troløshed er alt funden,

Hvor skiendig er dens Plet?

Bedrageren er bunden,

Som krænket Purpur, Dyd og Ret.

O! Himmelen skee Priis,

Som uden Roligheds Forliis,

Vil hevne Din og Folkets Ære,

Velsignet Julianes Mund,

Velsignet af hvert Hiertes Grund,

Du med Din Fredrik være;

Velsignet være hver den Siæl,

Som meente Kongen, Landet vel.

[16](#)

Og lod sig ei forføre, Velsignelse bliv deres Løn, Det er jo hele Landets Bøn, Thi maa du Himmel høre!

Regier os nu vor Christian Saaledes, som Du vil og kan,

Du vil det allerbeste, At ønske sine Børns Vel,

Er liigt din kongelige Siæl, Og Eftertiden skal stadfæste,

At i en sand Regieringsplan Er Du den store Christian! Ja stor blant største Konger,

Og i oprigtig Kierlighed,

I Lydighed og Ærlighed Er ingen, som Skioldunger!